

77**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 21 stycznia 2000 r.

w sprawie zakładów aktywności zawodowej.

Na podstawie art. 29 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 i Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady, tryb i warunki tworzenia, finansowania i działania zakładów aktywności zawodowej, w tym czas pracy i rehabilitacji osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 2) stosunek liczby osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności do innych pracowników, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej,

3) zasady tworzenia i wykorzystywania zakładowego funduszu aktywności,

4) cele, na które mogą być przeznaczone dochody z działalności zakładu aktywności zawodowej.

§ 2. 1. Zakład aktywności zawodowej, zwany dalej „zakładem”, tworzy się celem zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, a także poprzez rehabilitację zawodową i społeczną, przygotowania ich do życia w otwartym środowisku oraz pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości.

2. Stosunek osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności do innych pracowników zatrudnionych w zakładzie w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi:

- 1) 2,5 do 1, jeżeli zakład prowadzi działalność wytwórczą,
- 2) 3,0 do 1, jeżeli zakład prowadzi działalność usługową.

§ 3. 1. Powiat, gmina oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, zwana dalej „organizatorem”, składa do wojewody wniosek o przyznanie statusu zakładu aktywności zawodowej dla tworzonej przez nią wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo jednostki:

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) nazwę oraz siedzibę organizatora,
- 2) statut organizatora, określający cele i sposoby działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) wypis z rejestru sądowego,
- 4) adres zakładu oraz tytuł prawny do lokalu,
- 5) proponowaną liczbę niepełnosprawnych pracowników zakładu wraz z opisem ich niepełnosprawności i rodzaju proponowanej aktywności zawodowej,
- 6) plan działalności gospodarczej oraz program przysposobienia społeczno-zawodowego,
- 7) proponowaną wysokość podstawowego wynagrodzenia osób niepełnosprawnych, wyrażoną jako wskaźnik procentowy najniższego wynagrodzenia,
- 8) proponowaną obsadę etatową zakładu, z wyszczególnieniem liczby stanowisk i wymaganych kwalifikacji personelu, oraz wyliczone na tej podstawie proporcje, o których mowa w § 2 ust. 2,
- 9) preliminarz rocznych kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej finansowanej przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, plan działalności gospodarczej oraz zestawienie kosztów utworzenia zakładu,
- 10) plan pomieszczeń zakładu oraz opis przeznaczenia obiektów i lokali, z uwzględnieniem ich dostosowania do potrzeb i możliwości pracowników oraz rodzajów ich niepełnosprawności,
- 11) pozytywną opinię zakładu sanitarno-epidemiologicznego oraz inspekcji pracy,
- 12) statut i regulamin zakładu oraz regulamin zakładowego funduszu aktywności.

§ 4. 1. Złożony wniosek jest przedstawiany do opinii marszałka województwa.

2. Na podstawie pozytywnej opinii marszałka województwa oraz pozytywnej opinii Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych co do prawidłowości planowanych we wniosku kosztów utworzenia zakładu i działalności obsługowo-rehabilitacyjnej wojewoda wydaje organizatorowi promesę decyzji w sprawie przyznania statusu zakładu aktywności zawodowej.

3. Po otrzymaniu promesy, o której mowa w ust. 2, organizator powołuje zakład i występuje poprzez wojewodę do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwanego dalej „Funduszem”, z wnioskiem o finansowanie kosztów utworzenia i działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien zawierać:

- 1) odpis promesy wojewody w sprawie przyznania statusu zakładu,
- 2) szczegółowy preliminarz kosztów utworzenia zakładu z uwzględnieniem podziału na poszczególne rodzaje kosztów, o których mowa w § 6,
- 3) szczegółowy preliminarz kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu, z uwzględnieniem podziału na poszczególne rodzaje kosztów, o których mowa w § 7.

5. Fundusz rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 3, pod względem prawidłowości, wysokości i podziału kosztów oraz, kierując się wysokością środków Funduszu w danym roku, ustala termin spisania umowy i finansowania zakładu na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 i Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280), zwanej dalej „ustawą”.

6. Fundusz rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 3, oraz przekazuje ustalenia składającemu go organizatorowi, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, wraz z kompletem dokumentów.

§ 5. 1. Finansowanie kosztów utworzenia i kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu następuje na warunkach określonych w umowie zawartej pomiędzy Funduszem a organizatorem.

2. Finansowanie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu rozpoczyna się od dnia przyznania decyzją wojewody statusu zakładu aktywności zawodowej.

3. Decyzję, o której mowa w ust. 2, wojewoda podejmuje na podstawie:

- 1) informacji organizatora o spełnieniu wszystkich wymagań zawartych w zaopiniowanym przez marszałka województwa wniosku, o którym mowa w § 3 ust. 1,
- 2) umowy, o której mowa w ust. 1, w sprawie finansowania zakładu.

4. Umowę o finansowaniu kosztów działalności zawiera się na okres posiadania przez dany zakład statusu zakładu aktywności zawodowej.

§ 6. W ramach kosztów utworzenia zakładu ze środków Funduszu może być finansowane:

- 1) przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych pomieszczeń produkcyjnych i przeznaczonych na rehabilitację,
- 2) zakup urządzeń i sprzętu rehabilitacyjnego,
- 3) wyposażenie pomieszczeń produkcyjnych oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia produkcji lub świadczenia usług,
- 4) zakup surowców, materiałów i narzędzi potrzebnych do rozruchu działalności gospodarczej,
- 5) zakup środków transportu.

§ 7. 1. Ze środków Funduszu mogą być finansowane następujące koszty działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładu:

- 1) dofinansowanie uzyskiwanego z pracy w działalności gospodarczej zakładu wynagrodzenia osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, do wysokości 100% najniższego wynagrodzenia pracowników określonego w odrębnych przepisach, w proporcji do określonej w ich umowie o pracę części wymiaru czasu pracy określonego w ustawie,
- 2) wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w działalności obsługowo-rehabilitacyjnej,
- 3) koszty materiałów, energii, usług materialnych, usług niematerialnych i innych niezbędnych do realizacji rehabilitacji i obsługi,
- 4) koszty transportu i dowozu osób niepełnosprawnych,
- 5) koszty szkoleń osób niepełnosprawnych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą i przygotowaniem ich do pracy na otwartym rynku pracy,
- 6) należne od pracownika i pracodawcy składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od pracowników, naliczone od kwot wynagrodzeń wymienionych w pkt 1 i 2,
- 7) odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych lub wypłaty świadczeń urlopowych, dokonywane na podstawie odrębnych przepisów.

2. Do kosztów działalności gospodarczej zakładu realizowanej przez osoby zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności, finansowanych ze sprzedaży wyrobów i usług, zalicza się:

- 1) wynagrodzenie osób niepełnosprawnych za wykonaną pracę, obliczane na podstawie ustalonego w procedurze przyznawania statusu zakładu wskaźnika podstawowego wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 7,
- 2) koszty materiałów, energii, usług materialnych i usług niematerialnych, niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

§ 8. 1. Strony umowy, o której mowa w § 5, corocznie na podstawie preliminarza sporządzonego przez zakład i przedłożonego do dnia 30 września określają nie później niż do dnia 15 października wysokość środków Funduszu, o których mowa w § 7 ust. 1, na rok następny.

2. Zmiana, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest w formie aneksu do umowy, o której mowa w § 5, nie później niż do dnia 30 października roku bieżącego.

§ 9. 1. Środki Funduszu, o których mowa w § 8, przekazywane są zgodnie z umową, o której mowa w § 5, w ratach półrocznych, jednak nie później niż do 5 dnia miesiąca rozpoczynającego półrocze, na rachunek bankowy organizatora, który jest zobowiązany do prowadzenia wydzielonej ewidencji analitycznej dla działalności zakładu, według planu kont uzgodnionego w umowie.

2. Organizator przekazuje Funduszowi informacje o wydatkowanych środkach Funduszu w okresach kwartalnych, nie później niż do 5 dnia miesiąca rozpo-

czynającego następnym kwartał, na formularzu uzgodnionym w umowie.

3. Odsetki naliczane przez bank od środków Funduszu, przekazanych organizatorowi, są własnością Funduszu i podlegają zwrotowi w okresach rozliczeniowych.

4. Organizator obowiązany jest do składania Funduszowi, w terminie do dnia 31 marca następnego roku, pełnego rozliczenia rocznego wykorzystania środków Funduszu oraz ich merytorycznego uzasadnienia. Równoległe przedstawia do wglądu bilans rocznej działalności.

5. Po zatwierdzeniu rocznego rozliczenia wykorzystania przyznanych środków Fundusz może dokonać korekty wysokości środków na rok następny.

§ 10. 1. Czas pracy zatrudnionych w zakładzie osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności wynosi co najmniej 0,55 wymiaru czasu pracy określonego w ustawie.

2. Wymiar czasu pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności może być na wniosek zespołu programowego, o którym mowa w § 12, zwiększony do wysokości 0,8 wymiaru czasu pracy określonego w ustawie.

§ 11. Czas trwania zajęć rehabilitacyjnych dla zatrudnionych osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności wynosi nie mniej niż 60 minut dziennie, a na wniosek służb rehabilitacyjnych zakładu — nie więcej niż 120 minut dziennie.

§ 12. 1. Kierownik zakładu tworzy zespół programowy, w którego skład powołuje pracowników działalności rehabilitacyjno-obługowej.

2. Zespół programowy opracowuje, a kierownik zakładu zatwierdza, program rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej zatrudnionych osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, określający:

- 1) zakres i metody opanowania przez osoby niepełnosprawne sprawności niezbędnych w pracy,
- 2) zakres dostosowania technologii z określeniem rodzajów czynności i oprzyrządowania stanowisk pracy przystosowanych do indywidualnych możliwości niepełnosprawnych pracowników,
- 3) zakres i metody przewidywanej poprawy u zatrudnionych osób niepełnosprawnych sprawności psychofizycznych, zaradności osobistej i funkcjonowania społecznego w społeczeństwie.

3. Zespół programowy określa możliwości i umiejętności pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz opracowuje, z udziałem osoby niepełnosprawnej, indywidualny program rehabilitacji, służący osiągnięciu optymalnego poziomu uczestnictwa tej osoby w życiu społecznym i zawodowym, przedstawiając go do zatwierdzenia kierownikowi zakładu.

4. Kierownik zakładu, przy pomocy zespołu programowego, dokonuje okresowo, nie rzadziej niż raz do roku, oceny efektów rehabilitacji oraz sprawności zawodowej i społecznej niepełnosprawnych pracowników, a także w miarę potrzeb koryguje programy, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. W stosunku do pracowników zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, którzy osiągnęli odpowiedni poziom sprawności społecznej i zawodowej, kierownik zakładu przy pomocy zespołu programowego oraz z udziałem tych pracowników dokonuje oceny możliwości i opracowuje plan zatrudnienia ich u innego pracodawcy.

6. Na podstawie planu, o którym mowa w ust. 5, kierownik zakładu wspiera zatrudnioną osobę zaliczoną do znacznego stopnia niepełnosprawności w poszukiwaniu odpowiedniego miejsca pracy, współpracując w tym zakresie z właściwym dla miejsca zamieszkania pracownika starostą.

§ 13. 1. Kierownik zakładu opracowuje corocznie plan działalności gospodarczej zatwierdzony przez organizatora, zawierający w szczególności:

- 1) określenie rodzaju działalności wytwórczej lub usługowej dostosowanej do możliwości i umiejętności zatrudnionych osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 2) projekt technologii z określeniem czynności i oprzyrządowania stanowisk pracy, stosownie do potrzeb zatrudnionych osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 3) plan sprzedaży,
- 4) plan ekonomiczny działalności gospodarczej.

2. Zakład zapewnia warunki do pełnej realizacji programów, o których mowa w § 12 ust. 2 i 3, oraz planu, o którym mowa w ust. 1.

3. Kierownik zakładu jest zobowiązany do prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizacji planu i programów, o których mowa w ust. 2.

§ 14. 1. Zakładowy fundusz aktywności, zwany dalej „funduszem aktywności”, tworzy się ze środków, o których mowa w art. 31 ust. 4 ustawy.

2. Organizator zakładu obowiązany jest do prowadzenia:

- 1) ewidencji dochodów i wydatków funduszu aktywności,
- 2) rachunku bankowego dla wyodrębnionych środków funduszu aktywności.

§ 15. Środki funduszu aktywności przeznaczone są na następujące rodzaje wydatków:

- 1) usprawnienie i dodatkowe oprzyrządowanie stanowisk pracy, wspomagające samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w zakładzie pracy,
- 2) zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu i uczestnictwie w życiu społecznym w lokalnym środowisku,
- 3) pomoc w przygotowaniu osób niepełnosprawnych do pracy poza zakładem i wyrównaniu ich szans w nowym miejscu pracy,
- 4) pomoc w przygotowaniu, budowie, remoncie i wyposażeniu indywidualnych i zbiorowych form mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych, które nie znajdują oparcia we własnej rodzinie lub podejmują świadome decyzje dotyczące samodzielnego życia,
- 5) rekreację i uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym,
- 6) pomoc w zaspokajaniu innych potrzeb zatrudnionych osób niepełnosprawnych.

§ 16. 1. Organizator opracowuje i zatwierdza regulamin funduszu aktywności, określający w szczególności tryb i zasady przeznaczania środków na wydatki, o których mowa w § 15.

2. Środki funduszu aktywności przeznaczone na poprawę warunków pracy nie mogą przekraczać 30% rocznych wpływów tego funduszu.

3. Środki przeznaczone na wydatki, o których mowa w § 15 pkt 2, 4 i 6, na realizację indywidualnych projektów wsparcia osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie, w formie bezpośrednich zakupów lub nieoprocentowanych pożyczek, umarżanych po całkowitej realizacji projektu, mogą być wydatkowane na podstawie projektu opracowanego przez kierownika zakładu i zaakceptowanego przez jego organizatora.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej:

w z. *J. Staręga-Piasek*